

dosarul nr.3ra-63/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (A. Arhip)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Bostan, V. Negru, A. Pahopol)

ÎNCHEIERE

30 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de Consiliul municipal Chișinău și Primăria municipiului Chișinău,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Rusnac împotriva Consiliului municipal Chișinău și Primăriei municipiului Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ, recunoașterea dreptului și obligarea de a emite actul administrativ,

împotriva deciziei din 25 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a respins apelul declarat de Consiliul municipal Chișinău și Primăria municipiului Chișinău și s-a menținut hotărârea din 21 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a ț ă:

La 27 februarie 2017, Victor Rusnac a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău și Primăriei municipiului Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ, recunoașterea dreptului și obligarea de a emite actul administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că, este veteran în urma acțiunilor de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova, fapt ce se atestă prin legitimația nr. 31155.

A notat reclamantul că de bunuri imobile cu statut de spațiu locativ sau alt domiciliu nu dispune, motiv pentru care este atestat la evidență în ap. xxxx, xxxxx, apartament care aparține fostei soții și cu care a divorțat din anul 1993.

Din motivul lipsei spațiului locativ, în luna decembrie 2006, Victor Rusnac s-a adresat Primăriei municipiului Chișinău prin intermediul Preturii sect. Botanica cu cerere privind eliberarea unei scrisori de garanție pentru primirea creditului preferențial, în vederea construirii casei individuale de locuit, potrivit Hotărârii Guvernului nr. 1146 din 15 octombrie 2004 cu privire la creditele preferențiale pentru unele categorii de populație.

Astfel, comisia Consiliului municipal Chișinău pentru realizarea procedurii de selectare a persoanelor care solicită credite preferențiale a stabilit că, Rusnac Victor face

parte din categoria veteranilor în urma acțiunilor de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova, de careva credite preferențiale anterior nu a beneficiat și are dreptul la spațiu locativ. Prin decizia nr. 66/64 din 24 ianuarie 2006, Comisia a recomandat Consiliului municipal Chișinău să-i elibereze reclamantului scrisoarea de garanție pentru garantarea rambursării creditului preferențial în suma de 82 000 de lei.

Ulterior, prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 66/5 din 15 februarie 2007 „Cu privire la eliberarea scrisorilor de garanție pentru acordarea creditelor preferențiale unor categorii de populație”, Rusnac Victor a fost inclus sub nr. 64 în lista participanților la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova, care beneficiază de înlesniri la acordarea creditelor bancare preferențiale pentru construcția, procurarea sau reparația casei de locuit/apartamentului. Corespunzător, în data de 02 martie 2007 i-a fost eliberată scrisoarea de garanție cu nr. 04-109/9905 în vederea acordării creditului preferențial în sumă de 82 000 de lei pentru construcția casei individuale de locuit. Însă, acordarea propriu-zisă a creditului a fost tergiversată mai mult, din motivul lipsei resurselor financiare.

Potrivit Hotărârii Guvernului nr. 836, din 13 septembrie 2010 cu privire la acordarea indemnizațiilor unice pentru construcția sau procurarea spațiului locativ, sau restaurarea caselor vechi ale unor categorii de cetățeni, s-a dispus acordarea indemnizației unice pentru construcția unei case individuale ori a unei locuințe cooperatiste sau pentru procurarea spațiului locativ, sau pentru restaurarea caselor vechi, unor categorii de cetățeni care nu au beneficiat de credite preferențiale de la instituțiile financiare și nu au fost asigurați cu spațiu locativ la situația din 22 octombrie 2004, conform normelor legale stabilite, beneficiarilor care, conform situației din 01 ianuarie 2010, dețin scrisori de garanție eliberate de autoritățile administrației publice locale, precum și beneficiarilor care nu dețin scrisori de garanție eliberate de autoritățile administrației publice locale, începând cu 01 ianuarie 2014.

A menționat reclamantul că deoarece în temeiul pct. 4 din Hotărârea Guvernului nr. 836 din 13 septembrie 2010, scrisorile de garanție eliberate de autoritățile administrației publice locale pentru obținerea creditelor preferențiale până la 01 ianuarie 2010 sunt valabile pentru și până la obținerea indemnizațiilor respective, la solicitarea dânsului, Viceprimarul municipiului Chișinău în data de 24 decembrie 2010 i-a comunicat că, va beneficia de indemnizație în cuantum de 41 000 lei, conform listei beneficiarilor de indemnizații incluși în ordinea primirii scrisorilor de garanție, însă acordarea acestora se eșalonează pe o perioadă de cinci ani.

Ulterior, prin răspunsul din 22 octombrie 2016, Comisia pentru selectarea persoanelor care solicită indemnizații unice, i-a comunicat reclamantului că, în urma examinării actelor depuse pentru obținerea indemnizației unice pentru construcția unei case individuale s-a decis că, dânsul face parte din categoria participanților la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova, nu a beneficiat anterior de credit preferențial, este domiciliat în xxxx, dar este asigurat cu spațiu locativ, astfel în privința acestuia nu se confirmă necesitatea de obținere a indemnizației unice.

De asemenea, prin răspunsul nr. R-2010/1/16 din 09 decembrie 2016, la care a fost anexat procesul-verbal al Comisiei menționate, Viceprimarul municipiului Chișinău a invocat că, la luarea deciziei respective Comisia a luat în considerație deținerea de către Rusnac Victor a căsuței de livadă amplasată în xxx, xxxxx.

A opinat reclamantul că, căsuța de livadă amplasată în extravilanul xxx, xxxx, nu poate fi calificată drept locuință în sensul legii, inclusiv din considerentul că, aceasta nu corespunde exigențelor normative prevăzute pentru calificarea construcției drept locuință. Mai mult, aceasta a fost înregistrată în Registrul bunurilor imobile în data de 08 februarie 2005, în timp ce, dreptul reclamantului la acordarea indemnizației unice pentru construcția casei de locuit a fost determinat la situația din 22 octombrie 2004.

Nefiind de acord cu răspunsul primit și cu conținutul procesului-verbal nr. 1/21-4-14 din 22 octombrie 2016, în data de 06 ianuarie 2017, Rusnac Victor a depus cerere prealabilă în adresa pârâților, iar din considerentul nesatisfacerii solicitărilor formulate, reclamantul prin cererea de chemare în judecată, a solicitat recunoașterea dreptului de a obține indemnizație unică pentru construcția casei individuale de locuit ca veteran în urma acțiunilor de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova; anularea procesului-verbal nr. 1/21-4-14 din 22 octombrie 2016 a Comisiei Consiliului municipal Chișinău pentru selectarea persoanelor care solicită indemnizații unice; precum și obligarea Consiliului municipal Chișinău și Primăriei municipiului Chișinău de a emite actul administrativ privind alocarea indemnizației unice pentru construcția casei de locuit individuale, în ordinea primirii scrisorii de garanție pentru obținerea creditelor preferențiale.

Ulterior, reclamantul a înaintat cerere suplimentară privind majorarea pretențiilor, prin care a solicitat recunoașterea dreptului de a obține indemnizație unică pentru construcția casei individuale de locuit ca veteran în urma acțiunilor de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova; recunoașterea drept ilegal refuzul pârâților de a emite actul administrativ în vederea alocării indemnizației unice pentru construcția casei individuale; anularea procesului-verbal nr. 1/21-4-14 din 22 octombrie 2016 a Comisiei Consiliului municipal Chișinău pentru selectarea persoanelor care solicită indemnizații unice; anularea proceselor-verbale ale Comisiei Consiliului municipal Chișinău pentru selectarea persoanelor care solicită indemnizații unice, nr. 8 din 09 aprilie 2012; nr. 10 din 26 martie 2013; nr. 14(13)-1/14 din 27 mai 2014; precum și obligarea Consiliului municipal Chișinău și Primăriei municipiului Chișinău de a emite actul administrativ privind alocarea indemnizației unice pentru construcția casei de locuit individuale, în ordinea primirii scrisorii de garanție pentru obținerea creditelor preferențiale.

Prin hotărârea din 21 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată înaintată de Victor Rusnac a fost admisă.

S-a recunoscut dreptul lui Victor Rusnac de a obține indemnizație unică pentru construcția casei individuale de locuit ca veteran în urma acțiunilor de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova.

S-au anulat procesele-verbale ale Comisiei Consiliului municipal Chișinău pentru selectarea persoanelor care solicită indemnizații unice nr. 8 din 09 aprilie 2012; nr. 10 din 26 martie 2013; nr. 14(13)-1/14 din 27 mai 2014 și nr. 1/21-4-14 din 22 octombrie 2016.

S-a recunoscut ca fiind nefondat refuzul Primăriei municipiului Chișinău nr. R-2010/2/16, R-108/17, R-108/1/17 din 26 ianuarie 2017.

S-a obligat Consiliul municipal Chișinău și Primăria municipiului Chișinău de a emite actul administrativ privind alocarea lui Victor Rusnac a indemnizației unice pentru construcția casei de locuit individuale, în ordinea primirii scrisorii de garanție pentru obținerea creditelor preferențiale, conform deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 66/5 din 15 februarie 2007 „Cu privire la eliberarea scrisorilor de garanție pentru

acordarea creditelor preferențiale unor categorii de populație”.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 06 decembrie 2017, Consiliul municipal Chișinău și Primăria municipiului Chișinău au declarat apel, prin care au solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii contestate, cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care acțiunea depusă de Victor Rusnac să fie respinsă integral.

Prin decizia din 25 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Consiliul municipal Chișinău și Primăria municipiului Chișinău și s-a menținut hotărârea din 21 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 20 noiembrie 2018, Consiliul municipal Chișinău și Primăria municipiului Chișinău a depus cerere de recurs, prin care au solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe.

În susținerea recursului declarat recurenții au invocat ilegalitatea deciziei recurate, menționând că în baza hotărârii Guvernului nr. 836 din 13 septembrie 2010, se acordă indemnizații unice pentru construcția unei case de locuit ori pentru procurarea spațiului locativ sau restaurarea caselor vechi unor categorii ce dețin conform situației din 01 ianuarie 2010, scrisori de garanție eliberate de autoritățile administrației publice locale pentru obținerea creditelor preferențiale, dar care nu au beneficiat de creditul preferențial de la instituțiile financiare și nu au fost asigurate cu spațiu locativ. Sursele financiare pentru achitarea acestor indemnizații sunt alocate din contul bugetului de stat. Statul își asumă obligația de a asigura indemnizația menționată.

Au notat recurenții că la indicația Guvernului Republicii Moldova nr. 1134-1326 din 19 noiembrie 2010, Ministerul Finanțelor de comun acord cu Ministerul Justiției prin scrisoarea nr. 08-03/393/1839 din 02 decembrie 2010, au stabilit, că au dreptul la indemnizații unice pentru construcția sau procurarea spațiului locativ doar persoanele deținătoare a scrisorilor de garanție pentru obținerea creditelor preferențiale care nu au fost asigurate cu spațiu locativ după data de 22 octombrie 2004 și nu au fost asigurate cu mai mult de șase metri pătrați pentru fiecare membru al familiei, fie din fondul de stat și/sau municipal, fie procurat din mijloacele proprii. Sursele financiare pentru achitarea acestor indemnizații sunt alocate din contul bugetului de stat.

În opinia recurenților, din prevederile citate rezultă că scrisorile de garanție au fost eliberate persoanelor care nu au mai mult de șase metri pătrați pentru fiecare membru al familiei, conform situației din data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a Hotărârii Guvernului nr. 1146 din 15 octombrie 2004.

Însă, în situația în care deținătorii scrisorilor de garanție au deja o locuință, ei nu mai au dreptul de a primi indemnizația unică, deoarece nu corespund tuturor condițiilor pentru acordarea indemnizației. În legătură cu acest fapt, Comisia a analizat actele și a evaluat starea lucrurilor cu privire la confirmarea sau neconfirmarea necesității de obținere a indemnizației și a constatat faptul că reclamantul-recurentul a fost asigurat cu spațiu locativ. Prin urmare, norma legală privind acordarea îndemnizațiilor solicitanților, nu este aplicabilă intimatului.

Prin referința depusă la 16 ianuarie 2018, Victor Rusnac a menționat că recursul declarat de Consiliul municipal Chișinău și Primăria municipiului Chișinău, este nefondat, temei din care a solicitat a fi respins.

Instanța de recurs constată că, decizia din data de 25 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa participanților la proces în data de 22 octombrie 2018 (f.d. 183). Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, prin prisma art. 434 din Codul de procedură

civilă, consideră recursul depus la data de 20 noiembrie 2018, în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Argumentele recurenților precum că, instanțele de judecată eronat au aplicat normele de drept material se resping, deoarece circumstanțele cauzei au fost determinate de prima instanță și de instanța de apel și apreciate corect de instanța de apel cu argumentări adecvate bazate pe normele de drept ce reglementează raportul juridic în litigiu.

Astfel, instanța de recurs notează că, recurenții nu au invocat nici un argument plauzibil în vederea ilegalității deciziei instanței de apel.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67). La acest capitol completul reține că, recursul declarat nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale

sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Completul de admisibilitate relevă că, prezenta cerere de recurs a fost depusă după ce recurenții au avut posibilitatea de a fi auziți de prima instanță și de instanța de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că, recurenților le-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și a interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Consiliul municipal Chișinău și Primăria municipiului Chișinău împotriva deciziei din 25 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Rusnac împotriva Consiliului municipal Chișinău și Primăriei municipiului Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ, recunoașterea dreptului și obligarea de a emite actul administrativ.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu